

Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het koninklijk besluit van 29 mei 2013 betreffende de bescherming van proefdieren, wat betreft de invoering van een retributie, de omzetting van Richtlijn (EU) 2024/1262, de uitvoering van uitvoeringsbesluit (EU) 2020/569 en enkele technische aanpassingen

Rechtsgrond

Dit besluit is gebaseerd op:

- de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, artikel 20, gewijzigd bij de bijzondere wet van 16 juli 1993;
- de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024, artikel 47, §2, eerste en tweede lid, en §3, artikel 49, §1, eerste en tweede lid, en §2, eerste en tweede lid, en §3, artikel 50, §1, eerste en tweede lid, §2, derde lid, artikel 52, artikel 53, vijfde lid, artikel 54, §4, eerste lid, artikel 55, 2°, artikel 56, §1, derde lid, artikel 57, artikel 58, artikel 59, eerste en tweede lid, artikel 60.

Vormvereisten

De volgende vormvereisten zijn vervuld:

- De Vlaamse minister, bevoegd voor begroting, heeft zijn akkoord gegeven op 20 oktober 2025.
- De Raad van State heeft advies nr. 78.554/3 gegeven op 23 december 2025, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

Motivering

Dit besluit is gebaseerd op de volgende motieven:

- Dit besluit bepaalt dat een retributiebedrag betaald moet worden door de gebruiker, fokker en leverancier ter financiering van de kosten van de behandeling van de erkenningsaanvraag, vermeld in artikel 49, §1, tweede lid, van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024.
- Daarnaast brengt dit besluit het koninklijk besluit van 29 mei 2013 betreffende de bescherming van proefdieren verder in overeenstemming met Europese regelgeving.

Initiatiefnemer

Dit besluit wordt voorgesteld door de Vlaamse minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn.

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

Hoofdstuk 1. Wijzigingen van het koninklijk besluit van 29 mei 2013 betreffende de bescherming van proefdieren

Afdeling 1. Wijzigingen in het kader van de uitvoering van hoofdstuk 9. van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024

Artikel 1. Aan artikel 1 van het koninklijk besluit van 29 mei 2013 betreffende de bescherming van proefdieren wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Dit besluit voorziet tevens in de gedeeltelijke uitvoering van het uitvoeringsbesluit (EU) 2020/569 van de Commissie van 16 april 2020 tot vaststelling van een gemeenschappelijk format en gemeenschappelijke inhoud voor de indiening van de informatie die door de lidstaten moet worden gerapporteerd overeenkomstig Richtlijn 2010/63/EU van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van dieren die voor wetenschappelijke doeleinden worden gebruikt en tot intrekking van Uitvoeringsbesluit 2012/707/EU van de Commissie en in de gedeeltelijke omzetting van de gedelegeerde Richtlijn (EU) 2024/1262 van de Commissie van 13 maart 2024 tot wijziging van Richtlijn 2010/63/EU van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de voorschriften voor inrichtingen en voor de verzorging en de huisvesting van dieren, en wat betreft de methoden voor het doden van dieren.”.

Art. 2. In artikel 3, §1, van hetzelfde besluit wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

“Dit besluit is van toepassing wanneer dieren worden gebruikt of bestemd zijn om te worden gebruikt in dierproeven, of wanneer zij specifiek worden gefokt opdat hun organen of weefsels voor wetenschappelijke doeleinden kunnen worden gebruikt. Dit besluit is van toepassing totdat de proefdieren gedood of geadopteerd zijn, of opnieuw in een geschikt habitat of dierhouderijsysteem zijn geplaatst.”.

Art. 3. In artikel 4 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt het derde lid vervangen door wat volgt:

“ Voor java-apen, resusapen en andere soorten niet-menselijke primaten treedt het tweede lid in werking op de datum van inwerkingtreding van het besluit van de Vlaamse Regering van (...) tot wijziging van het koninklijk besluit van 29 mei 2013 betreffende de bescherming van proefdieren, wat betreft de invoering van een retributie, de omzetting van Richtlijn (EU) 2024/1262, de uitvoering van uitvoeringsbesluit (EU) 2020/569 en enkele technische aanpassingen.”;

2° in paragraaf 2, eerste lid, wordt het woord “vrijstelling” vervangen door het woord “onthefing”;

3° in paragraaf 2, eerste lid, worden de woorden “en na advies van de Proefdierencommissie” opgeheven;

4° in paragraaf 2, eerste lid, wordt punt 1° vervangen door de woorden “die een wetenschappelijke motivering omvat”;

5° in paragraaf 2, eerste lid, worden punt 2° en punt 3° vervangen door wat volgt:

“2° waarin wordt verklaard dat het gebruik van niet met het oog op dierproeven gefokte proefdieren geen negatieve invloed heeft op de wetenschappelijke kwaliteit en betrouwbaarheid van de resultaten van de proef en niet leidt tot het gebruik van meer proefdieren;

3° waarbij een verklaring is gevoegd van de Ethische Commissie waarbij de gebruiker is aangesloten, die de verklaring van de gebruiker, vermeld in punt 2°, bevestigt.”;

6° aan paragraaf 2, tweede lid, wordt de volgende zin toegevoegd:

“De dienst kan voor het nemen van die beslissing het advies van de Proefdierencommissie vragen.”.

Art. 4. In artikel 7 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017 en 18 december 2020, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid wordt de zinsnede “, na advies van de Proefdierencommissie” opgeheven;

2° aan het derde lid wordt de volgende zin toegevoegd:

“De dienst kan voor het nemen van die beslissing het advies van de Proefdierencommissie vragen.”.

Art. 5. In artikel 8 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid wordt de zinsnede “, na advies van de Proefdierencommissie,” opgeheven;

2° aan het derde lid wordt de volgende zin toegevoegd:

“De dienst kan voor het nemen van die beslissing het advies van de Proefdierencommissie vragen.”.

Art. 6. In artikel 9, §1, van hetzelfde besluit worden tussen de woorden “de verantwoordelijke proefleider” en de zinsnede “. De verwijzing” de woorden “en de humane eindpunten” ingevoegd.

Art. 7. In artikel 10, §1, van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1° worden de woorden “datum van spenen” vervangen door het woord “geboorte”;

2° in punt 5° worden de woorden “vanaf de leeftijd van spenen” opgeheven.

Art. 8. In artikel 11 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

“§1. Iedere gebruiker dient met een brief of via elektronische weg voorafgaandelijk een aanvraag in tot erkenning als vermeld in artikel 49, §1, tweede lid, van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024, in bij de minister, met het formulier dat de dienst beschikbaar stelt op zijn website.

Gebruikers delen bij de aanvraag, vermeld in het eerste lid, mee bij welke Ethische Commissie, vermeld in artikel 17 van dit besluit, ze aangesloten zijn. Een gebruiker kan zich maar bij één Ethische Commissie aansluiten.”;

2° aan paragraaf 2 wordt een punt 6° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“6° Een bewijs van betaling van de retributie, vermeld in artikel 12/1.”;

3° in paragraaf 3 worden de woorden “bij aangetekend schrijven” vervangen door de woorden “met een brief of via elektronische weg”;

4° paragraaf 4 wordt opgeheven.

Art. 9. In artikel 13 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

“§1. Iedere fokker en leverancier dient met een brief of via elektronische weg voorafgaandelijk een aanvraag tot erkenning als vermeld in artikel 49, §1, tweede lid, van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024, in bij de minister, met het formulier dat de dienst beschikbaar stelt op zijn website.”;

2° aan paragraaf 2 wordt een punt 5° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“5° Een bewijs van betaling van de retributie, vermeld in artikel 12/1.”;

3° in paragraaf 3 worden de woorden “bij aangetekend schrijven” vervangen door de woorden “met een brief of via elektronische weg”;

4° paragraaf 4 wordt opgeheven.

Art. 10. Aan hoofdstuk 3 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017, wordt een artikel 12/1 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 12/1. De kosten van de behandeling van de erkenningsaanvraag, vermeld in artikel 11, §1, van dit besluit, worden gefinancierd door een retributie als vermeld in artikel 49, §1, tweede lid, van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024.

De retributie, vermeld in het eerste lid, is ten laste van de gebruiker, fokker of leverancier die een erkenning aanvraagt.

Het bedrag van de retributie, vermeld in het eerste lid, wordt vastgesteld op 400 euro en wordt met ingang van 1 april 2026 op 1 januari van elk jaar geïndexeerd met behulp van de coëfficiënt die wordt verkregen door het algemene indexcijfer van de consumptieprijzen van het Rijk, voor de maand januari van het lopende jaar te delen door het algemene indexcijfer van de consumptieprijzen van het Rijk voor de maand november van het jaar 2025. Daarbij worden de volgende afrondingen toegepast:

1° de coëfficiënt wordt afgerond op het hogere of lagere tienduizendste naargelang het cijfer van de honderdduizendsten al of niet vijf bereikt;

2° na de toepassing van de coëfficiënt wordt het verkregen bedrag afgerond op het hogere of lagere tiende van een eurocent naargelang het cijfer van het honderdste van de eurocent al dan niet vijf bereikt.”.

Art. 11. Aan hoofdstuk 4 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017, wordt een artikel 13/1 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 13/1. Het artikel 12/1 is van overeenkomstige toepassing voor de erkenningsaanvragen, vermeld in artikel 13, §1, van dit besluit."

Art. 12. In artikel 14 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017 en 25 januari 2019, wordt de zinsnede "Onverminderd de bepalingen van artikel 34 van de Wet, gaan de statutaire of contractuele dierenartsen van de dienst" vervangen door de zinsnede "Met behoud van de toepassing van artikel 64 van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024, gaan de statutaire of contractuele personeelsleden van de dienst die de Vlaamse Regering aanwijst".

Art. 13. In artikel 16 van hetzelfde besluit wordt het woord "Inspecteur-dierenarts" vervangen door de zinsnede "statutaire of contractuele personeelsleden van de dienst die de Vlaamse Regering aanwijst".

Art. 14. In artikel 25, §3, tweede lid, van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2020, wordt de zin "Om de gegevens te verzenden, wordt het gemeenschappelijke format gebruikt dat de Europese Commissie vaststelt." vervangen door de zin "Deze gegevens worden verzameld en verzonden met de formulieren en conform de bijbehorende informatie die de dienst beschikbaar stelt op zijn website, zoals vastgesteld door de Europese Commissie overeenkomstig bijlage I van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2020/569 van de Commissie van 16 april 2020 tot vaststelling van een gemeenschappelijk format en gemeenschappelijke inhoud voor de indiening van de informatie die door de lidstaten moet worden gerapporteerd overeenkomstig Richtlijn 2010/63/EU van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van dieren die voor wetenschappelijke doeleinden worden gebruikt en tot intrekking van Uitvoeringsbesluit 2012/707/EU van de Commissie."

Art. 15. In artikel 31 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

"§1. De inrichtingen van fokkers, leveranciers of gebruikers beschikken over installaties en voorzieningen die geschikt zijn voor de diersoorten die daar zijn gehuisvest. De inrichtingen van gebruikers beschikken daarnaast ook over installaties en voorzieningen die geschikt zijn voor de uitvoering van proeven.";

2° in paragraaf 1/1 wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° alle aanwezige proefdieren huisvesting en bijzondere verzorging ontvangen conform de bepalingen van bijlage 4. De Ethische Commissie kan om wetenschappelijke redenen, of redenen van dierenwelzijn of diergezondheid, afwijkingen toestaan op die verplichting. De reden en de duur van die afwijking wordt gedocumenteerd;"

3° aan paragraaf 1/1, 3°, worden de woorden "door een persoon die fysiek ter plaatse is om alle noodzakelijke waarnemingen uit te voeren" toegevoegd.

Art. 16. In artikel 37 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017 en 18 december 2020, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 1/1 wordt toegevoegd:

"De gegevens worden verzameld en verzonden met de formulieren en conform de bijbehorende informatie die de dienst beschikbaar stelt op zijn website, zoals

vastgesteld door de Europese Commissie overeenkomstig bijlage II van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2020/569 van de Commissie van 16 april 2020 tot vaststelling van een gemeenschappelijk format en gemeenschappelijke inhoud voor de indiening van de informatie die door de lidstaten moet worden gerapporteerd overeenkomstig Richtlijn 2010/63/EU van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van dieren die voor wetenschappelijke doeleinden worden gebruikt en tot intrekking van Uitvoeringsbesluit 2012/707/EU van de Commissie.”.

2° paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

“§2. De dienst bepaalt de aard van de statistische gegevens en het model van formulieren. De gegevens worden verzameld en verzonden met de formulieren en conform de bijbehorende informatie die de dienst beschikbaar stelt op zijn website, zoals vastgesteld door de Europese Commissie overeenkomstig bijlage III van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2020/569 van de Commissie van 16 april 2020 tot vaststelling van een gemeenschappelijk format en gemeenschappelijke inhoud voor de indiening van de informatie die door de lidstaten moet worden gerapporteerd overeenkomstig Richtlijn 2010/63/EU van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van dieren die voor wetenschappelijke doeleinden worden gebruikt en tot intrekking van Uitvoeringsbesluit 2012/707/EU van de Commissie.”.

Art. 17. In artikel 39, derde lid, van hetzelfde besluit wordt het woord “andere” opgeheven.

Art. 18. Bijlage 2 en bijlage 3 bij het koninklijk besluit van 29 mei 2013 betreffende de bescherming van proefdieren, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017, worden opgeheven.

Afdeling 2. Omzetting van de gedelegeerde richtlijn (EU) 2024/1262

Art. 19. Deze afdeling voorziet in de omzetting van de gedelegeerde richtlijn (EU) 2024/1262 van de commissie van 13 maart 2024 tot wijziging van Richtlijn 2010/63/EU van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de voorschriften voor inrichtingen en voor de verzorging en de huisvesting van dieren, en wat betreft de methoden voor het doden van dieren.

Art. 20. In bijlage 4 bij hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in deel I wordt het opschrift van punt 2.5 vervangen door wat volgt:

“2.5. Geluid en trillingen”;

2° in deel I wordt aan punt 2.5 de volgende zin toegevoegd:

“Voor waterdieren mag apparatuur die geluid of trillingen veroorzaakt, zoals stroomgeneratoren of filtratiesystemen, het dierenwelzijn niet nadelig beïnvloeden.”;

3° in deel I wordt het opschrift van punt 2.6 vervangen door wat volgt:

“2.6. Alarmsystemen en noodplannen”;

4° in deel I wordt aan punt 2.6 de volgende zin toegevoegd:

“Er moeten doeltreffende noodplannen worden opgesteld om de gezondheid en het welzijn van de dieren te waarborgen wanneer essentiële houderijelementen uitvallen.”;

5° in deel IX worden aan de alinea boven tabel 22 de volgende zinnen toegevoegd:

“Wanneer vogels die in het wild zijn gevangen, worden gehuisvest, gelden de in de tabellen 22 tot en met 27/3 vermelde waarden voor de beschikbaar te stellen ruimte wanneer vogels langer dan 24 uur worden gehouden. Wanneer vogels gedurende kortere perioden worden gehouden, worden maatregelen genomen om de risico's voor het dierenwelzijn tot een minimum te beperken.”;

6° aan deel IX worden een tabel 27/1 tot en met tabel 27/3 toegevoegd, die luiden als volgt:

“Tabel 27/1: Spreeuwen

groepsgrootte	minimale omvang leefruimte (m ²)	minimale hoogte (cm)	minimale lengte voedertrog per vogel (cm)	minimale lengte roeststok per vogel (cm)
tot en met 6	2,0	200	5	30
7 tot en met 12	4,0	200	5	30
13 tot en met 20	6,0	200	5	30
voor elke extra vogel vanaf de 21e tot en met de 50e	0,25		5	30
voor elke extra vogel na de 50e	0,15		5	30

Tabel 27/2: Huismussen

groepsgrootte bij afwezigheid van visuele barrières	groepsgrootte bij aanwezigheid van visuele barrières	minimale omvang leefruimte (m ²)	minimale hoogte (cm)
tot en met 10	tot en met 15	2,4	180
11 tot en met 20	16 tot en met 35	4,8	180
21 tot en met 30	36 tot en met 60	7,3	180
voor elke extra vogel na de 30e	voor elke extra vogel na de 60e	0,11	

Tabel 27/3: Koolmezen en pimpelmezen

groepsgrootte	minimale omvang leefruimte per vogel (m ²)	minimale hoogte (cm)	minimaal aantal voedertoestellen	minimale lengte roeststok per vogel (cm)
1	3	180	1	100
2-10 (*) (van hetzelfde geslacht)	1	180	2	40

1 wijfje + 1 mannetje	2	180	2	100
-----------------------	---	-----	---	-----

(*) Groepen groter dan tien zijn niet toegestaan zonder een vastgesteld monitoringschema met voldoende frequentie om agressie op te sporen en te beteugelen.”;

7° deel XII wordt vervangen door wat volgt:

“XII Soortspecifieke normen voor vissen

1. Algemene bepalingen

Watertoevoer en waterkwaliteit

Te allen tijde dient er te worden voorzien in een watertoevoer van geschikte kwaliteit. Het waterdebiet in watertanks met recirculatie- of filtersystemen moet voldoende zijn, zodat de waterkwaliteitsparameters binnen aanvaardbare perken blijven, afhankelijk van de kenmerken van het dierhouderijsysteem, de soort en de eisen van de levensfase. De watertoevoer wordt gefilterd of behandeld zodat, waar nodig, voor vissen schadelijke stoffen worden verwijderd. De waterkwaliteitsparameters dienen te allen tijde binnen een aanvaardbaar bereik te zijn, zodat zij voor een bepaalde soort en ontwikkelingsfase een normale activiteit en fysiologische toestand mogelijk maken. Het waterdebiet dient zodanig te zijn dat de vissen op een correcte wijze kunnen zwemmen en zich normaal kunnen gedragen. De vissen dient een passende acclimatisatieperiode te worden gegund, en voldoende tijd om zich aan te passen aan wijzigingen in de waterkwaliteit. Er moeten passende maatregelen worden genomen om plotselinge veranderingen in de verschillende parameters die van invloed zijn op de waterkwaliteit tot een minimum te beperken. Er moet worden gezorgd voor en toezicht worden gehouden op een passend waterdebiet en waterniveau.”

Zuurstof, stikstofverbindingen, koolstofdioxide, pH en zoutgehalte

De zuurstofconcentratie moet aangepast zijn aan de soort en de omgeving waarin de vissen worden gehouden. Indien nodig moet het water van de tank, afhankelijk van het houderijsysteem, extra worden belucht. De concentratie van koolstofdioxide en stikstofverbindingen, namelijk ammoniak, nitriet en nitraat, moet laag worden gehouden.

De pH-waarde moet aangepast zijn aan de soort, en moet zo stabiel mogelijk worden gehouden. Het zoutgehalte moet aangepast zijn aan de behoeften van de vissoort en de levensfase van de vissen. Veranderingen van het zoutgehalte moeten geleidelijk worden doorgevoerd.

Temperatuur en verlichting

De temperatuur moet zich binnen het optimale bereik van de vissoort en de ontwikkelingsstadia ervan bevinden, en moet zo stabiel mogelijk worden gehouden. Temperatuurveranderingen moeten geleidelijk worden doorgevoerd. Vissen moeten worden gehouden op een aangepaste fotoperiodiciteit.

Bezettingsdichtheid en omgevingscomplexiteit

De bezettingsdichtheid moet bij vissen gebaseerd zijn op de totale behoeften van de vissen met betrekking tot omgevingsomstandigheden, gezondheid en welzijn. Vissen moeten over een voldoende hoeveelheid water beschikken om normaal te kunnen zwemmen, rekening houdend met de afmetingen, leeftijd, gezondheid en voedermethode van de vis. Vissen moeten beschikken over een geschikte milieuverrijking, zoals schuilplaatsen of bodemsubstraat, tenzij uit de gedragskenmerken blijkt dat dit niet nodig is.

Voederen en hantering

Vissen moeten op de juiste wijze gevoed worden, in de juiste mate en met de juiste frequentie. Er moet bijzondere aandacht worden besteed aan het voederen van larvale vis in de overgang van levend voer naar kunstmatig voedsel. Indien het voeder om niet-procedurele redenen (bv. vervoer) moet worden verwijderd, moet de duur zo kort mogelijk worden gehouden en moet rekening worden gehouden met de grootte van de vissen en de watertemperatuur.

Waar mogelijk moeten vissen worden gehanteerd zonder uit het water te worden gehaald. Het hanteren van de vissen in en buiten het water moet tot een minimum worden beperkt en de uitrusting die rechtstreeks met de vissen in contact komt, moet worden bevochtigd. Vissen mogen niet worden gehanteerd bij de uiterste waarden van het temperatuurbereik dat zij kunnen verdragen.”;

2. Zebravissen

Waterkwaliteit

Tabel 35: Eisen met betrekking tot de waterparameters in de huisvestingsystemen voor zebravissen

waterparameters	minimum-maximumeisen
temperatuur	24-29 °C
geleidingsvermogen	150-1700 µS/cm ²
totale hardheid	40-250 mg/l CaCO ₃
pH	6,5-8
stikstofverbindingen	NH ₃ /NH ₄ ⁺ < 0,1 (*) mg/l, NO ₂ ⁻ < 0,3 mg/l, NO ₃ ⁻ < 25 mg/l
opgeloste zuurstof	> 5 mg/l

(*) of onder de detectiegrens. 0,1 mg/l geeft de totale hoeveelheid ammoniak aan, NH₃/NH₄⁺. Dit komt overeen met 0,002 mg/l NH₃ bij 28 °C en een pH-waarde van 7,5.

Verlichting

Tijdens de lichtfase moeten de lichtniveaus constant zijn, behalve tijdens korte overgangen bij zonsopgang of -ondergang, indien van toepassing. De donkere fase moet volledig donker zijn.

Bezettingsdichtheid en omgevingscomplexiteit

Voor volwassen zebravissen mogen geen watervolumes van minder dan 1 liter worden gebruikt. De bezettingsdichtheid mag niet meer bedragen dan 10 volwassen vissen per liter. De grootte en vorm van de tanks moeten de vissen in staat stellen hun natuurlijke gedrag en zwemactiviteit te vertonen.

Langdurige individuele huisvesting moet worden vermeden.

XIII Soortspecifieke normen voor koppotigen

Watertoevoer en waterkwaliteit

Te allen tijde dient er te worden voorzien in een watertoevoer van geschikte kwaliteit.

Het ontwerp van de tank en het waterdebiet moeten voldoen aan de behoeften van het dier, met inbegrip van een passende zuurstoftoevoer die is afgestemd op de omvang, levensfase en gedragsbehoeften. Watertemperatuur, zoutgehalte, pH-waarden en niveaus van stikstofverbindingen moeten afgestemd zijn op de behoeften van soorten en levensvormen. Ontsnappingsen en het onbedoeld introduceren van vreemde elementen worden waar nodig voorkomen door gebruik van afdekkingen.

De koppotigen moet een passende acclimatisatieperiode worden gegund en voldoende tijd om zich aan te passen aan wijzigingen in de waterkwaliteit.

Verlichting

De lichtintensiteit en de fotoperiodiciteit moeten voldoen aan de eisen van de soort.

Voer

Voor koppotigen moet een voederregime worden voorzien dat is afgestemd op de soort, de ontwikkelingsstadia van de dieren en hun gedragsbehoeften.

Verrijking en hantering

Voor koppotigen moet worden voorzien in een passende en voldoende hoeveelheid fysieke, cognitieve en sensorische stimuli zodat een breed scala aan soortspecifieke gedragingen mogelijk is. Bij de huisvestingsomstandigheden moet rekening worden gehouden met soortspecifieke sociale behoeften (d.w.z. de gewoonten van de soort om in groep of solitair te leven). Er moet worden voorzien in schuil- of beschuttingsplaatsen waar dat voor de soort passend is. Waar mogelijk worden koppotigen gehanteerd zonder ze uit het water te halen. Het hanteren van koppotigen buiten het water moet tot een minimum worden beperkt en de uitrusting die rechtstreeks met de dieren in contact komt, moet worden bevochtigd.

Tabel 36: Koppotigen

familie	groep	lichaamslengte (*) (cm)	minimaal wateroppervlak (cm ²)	minimaal extra wateroppervlak per extra dier in geval van groepshuisvesting (cm ²)	minimale waterdiepte (cm)
Sepiidae	Zeekatten	tot en met 2 > 2 tot en met 6 > 6 tot en met 12 meer dan 12	100 600 1 200 2 500	40 200 400 1 000	7 15 20 25
Sepiolidae	Dwerginktvis- sen (**)	tot en met 1 > 1 tot en met 3 meer dan 3	50 120 150	5 50 100	5 8 12
Loliginidae	Pijlinktvis- sen (***), (****)	tot en met 15 > 15 tot en met 25 meer dan 25	2 000 4 500 6 000	400 900 1 200	60 90 90
Octopodidae	Octopus- sen (****)	tot en met 10 > 10 tot en met 20 meer dan 20	2 000 2 600 4 000	600 700 1 200	40 50 50

(*) Lengte van de dorsale mantel.

(**) Groep tot en met 40 individuen.

(***) Het gebruik van cilindrische tanks verdient de voorkeur. Bij gebruik van niet-cilindrische tanks moeten de minimumwaarden met 5 % worden verhoogd.
 (****) Tijdens de juveniele, paralarvale fase moeten de pijlinktvissen en de octopussen worden gehuisvest in cilindrische tanks, met een maximum van 20 uitgekomen jongen per liter en moeten methoden worden toegepast om de visuele interactie te beperken.”.

Art. 21. In bijlage 7 bij hetzelfde besluit worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° tussen punt 2 en punt 3 wordt de volgende zin ingevoegd:

“De methoden voor bevestiging van de dood moeten passend zijn voor de te doden soort.”;

2° punt 3 wordt vervangen door wat volgt:

“3. Tabel

“Dieren-opmerkingen methoden	Vissen	Amfibieën	Reptielen	Vogels	Knaagdier ren	Konijnen	Honden, katten, fretten en vossen	Grote zoogdieren	Niet- menselijke primaten	Koppotigen
Overdosis anesthesie	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)”	
Penschiettoestel			(2)							
Koolstofdioxide					(3)					
Cervicale dislocatie				(4)	(5)	(6)				
Percuterende slag op de kop- Percuterende slag op de kop				(7)	(8)	(9)	(10)			
Onthoofding				(11)	(12)					
Elektrische bedwelming	(13)	(13)		(13)		(13)	(13)	(13)		
Inerte gassen (Ar, N ₂)								(14)		
Afschot met passend geweer of pistool en passende munitie			(15)				(16)	(15)		
Hypothermische schok	(17)									

”;

3° aan de lijst vereisten wordt een punt 17) toegevoegd, dat luidt als volgt:

“17) alleen voor zebravissen (*Danio rerio*) ≥ 16 dagen na bevruchting en met een maximale lichaamslengte van 5 cm. De temperatuur van de hypothermische schok moet ≤ 4 °C zijn en het temperatuurverschil met de huisvestingstemperatuur moet ≥ 20 °C zijn. De vissen mogen niet rechtstreeks in contact komen met ijs. De minimale blootstellingstijd bedraagt vijf minuten.”.

Hoofdstuk 2. Slotbepalingen

Art. 22. Het ministerieel besluit van 21 februari 2014 tot de indiening van de statistische gegevens betreffende het gebruik van proefdieren bij een gebruiker wordt opgeheven.

Art. 23. Dit besluit treedt in werking 10 dagen na publicatie van dit besluit in het Belgisch Staatsblad, met uitzondering van artikel 19 tot en met 21, die in werking treden op 4 december 2026.

Art. 24. De Vlaamse minister, bevoegd voor het dierenwelzijn, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 13 februari 2026

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn,

Ben WEYTS